

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

1. א. קלוט במעי פרה.....
2. ב. הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן ... ק"ו אם הועיל לו סימן ראשון לסימן שני להתירו באכילה לא יועיל לו לטהרה מידי נבלה.....
2. ג. חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על בהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה.....
3. ד. מהו לגמוע את חלבו ... לית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה תיקו.....
4. ה. אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין ולא אברין ועוברין בשלמין ולא שלמין בהן.....
4. ו. השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכילה.....
6. ז. יכול האומר רגלה של זו עולה ... ולא כולו קדש יכול תצא לחולין תלמוד לומר יהיה בהוייתה תהא הא כיצד תמכר לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר שבה.....
6. ח. המבכרת המקשה לילד מחתך אבר אבר ומשליך לכלבים יצא רובו הרי זה יקבר ונפטרת מן הבכורה.....
7. ט. יצא שלישי ומכרו לעובד כוכבים וחזר ויצא שלישי ... קדוש ... אינו קדוש.....
7. י. יצא שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם ... אינו קדוש ... קדוש.....

דף סט.

א. קלוט במעי פרה

יתבאר להלן דף עה: בעזרה"ת שלהלכה קיי"ל שהשוחט¹ בהמה ומצא במעיה ומצא בה עובר שפרסותיו קלוטות כלומר שפרסתו כולה אחת ואינה סדוקה,

¹ שו"ע ונו"כ יג ב

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

מותר באכילה על ידי שחיטת אמו ויש מתירים אפילו אם הפרים על גבי קרקע.

ב. הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן ... ק"ו אם הועיל לו סימן ראשון לסימן שני להתירו באכילה לא יועיל לו לטהריה מידי נבלה

בהמה המקשה² לילד והוציא העובר את ידו בין שחיטת סימן לשחיטת סימן וחתכו מצטרף שחיטת סימן לסימן לטהר האבר מידי נבילה.

ג. חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על בהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה

יתבאר להלן דף עה: בעזה"ת שבן פקועה³ כלומר בן ט' חי שנמצא במעי שחוטה כשירה, שגדל, הבא על בת פקועה כיוצא בו, הרי בנו ובן בנו עד סוף כל הדורות אינם צריכין שחיטה מן התורה אלא מדבריהם, ושאר טריפות אין פוסל בהן.

אבל בן פקועה הבא על הבהמה דעלמא או איפכא שבהמה דעלמא בא אנמצא במעי שחוטה כשירה⁴, והוליד⁵, אותו הולד אין לו תקנה, בשחיטה שהרי מצד אחד הרי הוא כשחוט משעה שנולד, ומצד אחד אינו כשחוט מספק דחוששין לזרע האב, ואם כן הווי כאילו סימן אחד נשחט בשעת הלידה ובהמה בתד סימן לא מתכשרא, והשני אינו נשחט עד עכשיו ואין לך שהייה גדולה מזו⁶.

² רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה ט

³ שו"ע ונו"כ יג ד

⁴ אבל במעי שחוטה טרפה הוא כשאר בהמה דעלמא, ואם גדל ובא על בהמה דעלמא והוליד, אין בהולד שום חשש, הגם דהועיל לו שחיטת אמו לטהרו מידי נבלה. ש"ך ויד יהודה ט

⁵ דקדקו הט"ו ושאר פוסקים וכתבו והוליד לאפוקי שאם לא נולד אלא נמצא בה הותר בשחיטת אמו ואין לו סימן כלל שהרי הוא כשחוט בין מצד אמו בין מצד אביו ומותר כבן פקוע דעלמא. ט"ז שם ט וש"ך יד

⁶ ואין לומר הא ד' סימנין אכשר ביה רחמנא ואם לא תועיל לו שחיטת אמו יועיל לו שחיטת עצמו, זה לא אמרינן אלא כשלא נשחטה האם שחיטה ראויה, שלא הועיל שחיטת אמו אפילו לאמו לאכילה אלא לטהרה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ואם ולד⁷ זה שאין לו תקנה, בא אבהמה דעלמא, או אבן פקועה, או איפכא, הולד שנוולד מזה גם כן אין לו תקנה, וכן עד סוף כל הדורות, דלעולם אין כאן סימנים שלימים, דקצת מהם כשחוט דמי.

ד. מהו לגמוע את חלבו... לית ליה תקנתא לאיסוריה

בשחיטה תיקו

עובר בהמה⁸ או חיה טהורים שהוציא אבר, או אפילו מיעוט אבר, קודם שחיטה, למרות שאין שחיטת האם מתיר למה שיצא אפילו החזירו, כמו שהתבאר לעיל דף סח. מה שלא יצא נותר בשחיטת האם שהעובר נותר בשחיטת האם.

אולם אם גדל⁹ והרי היא חולבת, החלב שלה אסור. ואם נשער ויהיה האבר אחד מס' או פחות משאר העובר יש מתירים וי"א דלא מהני¹⁰.

מידי נבילה, אז ניתנו לו סימני עצמו להכשירו לאכילה, אבל כשהועילו סימני אמו לאמו לאכילה הרי גם הוא כשחוט בסימן האחד מצד האחד ומצד שני איכא שהייה בינייהו ואין לו תקנה.

⁷ ש"מ"ח שם ו

⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד ב

⁹ שו"ע ונו"כ שם ה

¹⁰ דעת העטרת זהב (לבוש סעיף ה') וב"ח (ד"ה לשון הרמב"ם החלב אסור) דהולכין בזה אחר שיעור ס', דאם יש בבהמה ס' נגד אבר שיצא החלב בטל בס'. והדרישה (אות ב') והט"ז (ס"ק ז') חלקו עליהם מטעם דאין לידע כמה חלב מאבר זה וכמה מזה. ונס' הש"ך (ס"ק י"ב) כתב כן, וסיים מיהו יש לומר דלא יהא אלא ספק ס', כיון דעל כל פנים יש רוב, ואין כאן כי אם דרבנן, דמדאורייתא מין במינו ברובו בטל, ואולינן בספק ס' לקולא כמין שכתוב ריש סימן צ"ח (סעיף ב'), עכ"ד. ותמהני טובא, דאם כן, אמאי פסקו כל הפוסקים בבעיא דמהו לגמוע חלבו לחומרא כדין כל בעיא בדאורייתא, הא סתמא דבעיא קאי אהוציא ידו דמתניתין, וכן העתיק הטור בהאי דינא. ואם כן, מסתמא איכא רובו נגד חד ידא, וליכא כאן כי אם בעיא בדרבנן כדעת רוב הפוסקים, והטור (יו"ד סי' צ"ח, צ"ט, קי"א) מכללן, דמין במינו בס' דרבנן הוא, והוה להו למפסק לקולא בדרבנן. ואף על גב דכתב הש"ך סימן ק"י בכללי ספק ספיקא סימן י"ט דהיכא דהספק בדאורייתא לא מהני התערובות לשווייה ספק דרבנן, התם היינו טעמא דכיון דאסרנו ספיקו, הוה ליה כוודאי איסור ואין להתירו אחר כך, אבל בנידון דידן דמתולדתו הוא תערובות ולא חל עליו שם איסור כלל, הוה להו להתיר. ואפשר לחלק לענין ביטול ברוב, דהיכא דמעולם לא היה ההיתר מסוים בפני עצמו לא אזלינן בתר רובא הכא נמי, כיון דבכל פורתא אית ביה חלב דאסורא וההיתר לא היה מסוים מעיקרא, דאף על גב דהחלב מתמצה מגופו מכל מקום אפשר דבפעם אחת נולד כל טיפה מכל האברים, אפילו למאן דאמר (עי' בכורות ט' ע"א) דם נעבר ונעשה חלב, יש לומר דהדם נמי נעשה בחד זימנא ומתמצה מכלל האברים, ומעולם לא היה לפנינו היתר מבורר, להכי אינו מבטל האיסור, ועיין מה שכתב במרדכי בכהאי גוונא, דהוה ליה האיסור קבוע וכמחצה על מחצה דמו. ואף על גב דכתבנו לעיל גבי בן פקועה שיש בו איסור יוצא ובא אבן פקועה הוולד מותר, דלמא לא דמי חלב לוולד ואין בדינו לעמוד על בוריי של דברים אלו, וכלום עמדנו על טעמן של ראשונים, וכל שכן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

ואם גדל¹¹ אותו הוולד ובא על בן פקועה והוליד, הולד מותר כולו בלא שחיטה¹², דהיות הולד מצד האב בתר רוב אביו גרירה.

ה. אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין ולא אברין ועוברין בשלמין ולא שלמין בהן

אין ממירין¹³ איברים או עוברים בשלימים ולא שלימים בהן, כיצד:

האומר רגלה של בהמה זו או ידה¹⁴ תחת עולה זו או שאמר עובר בהמה זו תחת עולה זו אינה תמורה, וכן האומר בהמה זו תחת ידה או רגלה של עולה זו או שאמר בהמה זו תחת עוברת של הטאת¹⁵ זו אינה תמורה.

ו. השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכילה

לא התירה¹⁶ התורה ולד הנמצא בבהמה, אלא מין שיש לו פרסה ואפילו פרסותיו קלוטות כשל חמור וגמל, דכתיב (ויקרא יא פסוק ג) כל מפרסת פרסה ושפעת שפעת מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו, כתיב פרסה וכתיב פרסת, ודרשינן בין שיש לה פרסה אחת כבהמה טמאה או שני פרסות כבהמה טהורה, אכולהו קאי כל בבהמה תאכלו.

חכמי התלמוד, בענין התולדות והכחות, מי חכם ויבין אלה נבון וידעם, ואין לנו להתיר אלא מה שנשמע מדבריהם ז"ל ולא לדמות מילתא למילתא על פי סברות בעניינים אלו. ואין לך בהן אלא מה שאמרו חז"ל. וכל שכן דאין להקל במה שמשמע להדיא לאסור בדברי פוסקים הראשונים ז"ל. תבו"ש יב טז שמי"ח שם ה

¹² הרשב"א ז"ל בהידושו (ס"ט ע"א ד"ה אלא כל מכה) כתב אהא דאמרינן בגמרא דף ס"ט (ע"א) אלא כל מכה שרי, וזה לשוננו, הלכך בן פקועה שהוציא ידו קודם שנשחטה אמו דאזל אבן פקועה דכוותיה הוולד כשר לגמרי, עכ"ל. ופשוט לפי זה בין אבר אחד ובין כמה אברים עד מיעוטו, ובא אבן פקועה דכוותיה, אין צריך לשחוט הוולד, דאביו נמי בן פקועה מקרי, כיון דאביו שרי. תבו"ש יב רמב"ם הלכות תמורה פרק א הלכה טז

¹⁴ הוא דבר שאין הנשמה תלויה בו ואם אמר בדבר שהנשמה תלויה בו עיין לח"מ ומעשה רקח ואכ"מ.
¹⁵ וא"ת תיקשי ליה מאי דהקשו בגמרא במעני אמו הוא דלא עבדין הא אבראי עבדין והא תניא אין הולד עושה תמורה וא"כ כיון דרבינו ז"ל פסק לעיל דאין הולד עושה תמורה איך קאמר הכא דאין ממירין תחת העובר של הטאת אפילו שיצא הולד לאויר העולם אין ממירין בו. וי"ל דאיירי כגון שהקדיש הטאת מעוברת דק"ל כר"י דאמר הקדיש הטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר בולדה מתכפר כדאמר בפ"ק דתמורה ואז ודאי היכא דיצא לאויר העולם מימר בולדה דהרי הקדיש הולד בפני עצמו כשהיה במעי אמו. לח"מ שם שו"ע ונו"כ יג ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולא עוד אלא י"א¹⁷ שאפילו שהוא ממינם ואין לו לא פרסה ולא פרסות, כגון מצא בה בהמה גמורה ורגליה כרגלי יונה או שאין לה רגלים כלל, הרי כל אלו ניתרות בשחיטות אמן כשנמצאת בתוכה, הואיל ויש במינו פרסה ופרסות, וגם אם נולדה ממנה ניתרת בשחיטת עצמה, שהרי בני קיימין הן כשנולדו, שהתירה התורה גמל בן פרה אפילו בלידה ובשחיטת עצמו. אולם י"א¹⁸ שמותר רק ביש לו פרסה ממש ואינו נותר במין שיש לו פרסה.

אבל אם מצא בה דמות עוף אפילו הוא דמות עוף טהור ואפילו רגליו כרגלי בהמה, ואפילו יש לו פרסה ממש¹⁹, הואיל ואין במינה פרסה אינו נותר בשחיטת אמו, וגם כשנולד ממנה אינו נותר בשחיטת עצמו, דקים לן שאינו יכול לחיות ולהתקיים. וי"א²⁰ שכשיש לו פרסה ממש אפי' הוא דמות עוף מותר.

ויש שהכריע להלכה²¹ שכל ששחט את הבהמה, ומצא בה עובר דמות בהמה, ורגליה כרגלי עוף, או שאין לו כפות רגלים כלל, או שמצא בו דמות אדם, אפילו שיש לו פרסות כבהמה, או דמות עוף, אפילו עוף טהור, אפילו יש לו פרסות כבהמה, או דמות שקץ דגים וחגבים, אסור, דלא הותר הנמצא בבהמה אלא מין בהמה או חיה, בין טהורה ובין טמאה, אפילו חזיר, ובלבד שיש ברגליו פרסות, או אפילו פרסה²².

ובשעת הדחק או בהפסד מרובה יש להתיר אפילו נמצא בהמה ברגלי עוף, או שאין לו רגלים כלל, רק שהוא דמות בהמה, בין טהורה בין טמאה.

אם העובר ראשו ורובו דומה לבהמה אף על גב דמיעוטו דומה לאדם או לעוף דינו כבהמה.

דף סט:

¹⁷ דעת הרמ"א שם כדעת התוס' והרא"ש, ש"ך שם כ

¹⁸ דעת המחבר כדעת הרמב"ם. ש"ך שם יז

¹⁹ רמ"א ולבוש שם, כלומר הכל תלוי בדמות ולא בפרסה וזהו כדעת התוס' והרא"ש והרשב"א והר"ן ור' ירוחם והטור והרב המגיד דס"ל דהכל תלוי בדמות דאם יש לו דמות בהמה אפילו אין לו פרסה כלל כשר כיון דיש במינה פרסה ואם הוא דמות עוף אפילו יש לו פרסה אסור וכ"פ מהרש"ל שם סי' ב'. ש"ך שם כ

²⁰ דעת המחבר כדעת הרמב"ם. עיין ש"ך שם וכ

²¹ שמ"ח שם יב ועיי"ש תבו"ש כ מה שבירר דעת הראשונים בזה

²² דרבו"א דכל בְּהֵמָה קאי אַמְפֵּרְסָת פְּרָסָה דכתיב התם, וכל שכן אם נולדו הני מינים דלאו בהמה דאסור.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ז. יכול האומר רגלה של זו עולה ... ולא כולו קדש יכול תצא

לחולין תלמוד לומר יהיה בהוייתה תהא הא כיצד תמכר

לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר שבה

כבר התבאר במסכת קידושין דף ז. שהאומר ידה של זו עולה²³, או רגלה של זו עולה, תמכר לחייבי עולות, ודמיה חולין חוץ מדמי אותו אבר, והוא שיהיה זה המחוייב עולה שקנה אותה, נדר עולה בדמים קצובים²⁴.

האומר לבה או ראשה של זו עולה, הואיל ודבר שהנשמה תלויה בו הוא כולה עולה.

ח. המבכרת המקשה לילד מחתך אבר אבר ומשליך לכלבים

יצא רובו הרי זה יקבר ונפטרת מן הבכורה

מבכרת²⁵ המקשה לילד, יכול לחתוך אותו אבר אבר ולהשליכו לכלבים, שעדיין לא הוקדש ברחם כל זמן שלא יצא רובו²⁶, ומרובו ואילך נתקדש וצריך קבורה²⁷, ומכל מקום כיון שיצא בחיתוך אבר אבר ולא יצא כולו או רובו בחתך אחד לא חשיב כפוטרי רחם והבא אחריו הוא בכור.

ויש חולקין ואומרים שזה חשוב פטר רחם והבא אחריו אינו בכור, ואם יצא רובו בבת אחת יקבר ונפטרה מן הבכורה לכולי עלמא.

²³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טו הלכה ב

²⁴ בגמ' תמורה יא: פריך דאיך ימכרנה לצרכי מי שנתחייב עולה והא זה הקונה שנדר עולה מביא בהמה מחוסרת אבר, כלומר שהוא התחייב להביא בהמת חולין שלימה ולהקריבה ועכשיו מביא מהחולין מחוסרת אבר שהרי האבר כבר קדוש לעולה מתרין כגון שאמר הרי עלי עולה בחייה, כלומר שתוכל להיות ולכן כיון דאבר זה אין חיה תלויים בו הרי קיים נדרו ויש גירסא ירושלמית דפריך והא מייתי בהמה דלאו כולה דידיה, ומתריך כגון דאמר כזווא מן הדא בהמה לעולה, כלומר שלא הקדיש אלא כשורה זו וזה יש לו מן החולין, וזהו גירסתו של הרמב"ם שכתב: שיהיה זה המחוייב בדמים קצובים. ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן צג סעיף יב

²⁵ שו"ע ונו"כ שיט א

²⁶ לבוש וש"ך א

²⁷ כלומר אף כשחתך אבר אבר והשליך לכלבים מ"מ מה שיוצא אחר כך מרובו ואילך חייב קבורה אבל מה שיצא כבר אף שיצא אח"כ רובו א"צ קבורה למ"ד להבא הוא קדוש וכן מבואר בתוס'.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרה היומי

מסכת חולין

במה דברים אמורים כשחתך אבר אבר והשליכו, אבל אם חתך אבר והניחו לפניו עד שישלים רובו, כיון שעדיין כולם יחד, נתקדשו כולם למפרע וגם עשה איסור למפרע בחתוך אבר דמקרי מטיל מום בקדשים אם אינו נפל²⁸, וצריכים כולם קבורה ונפטרה לכולי עלמא מן הבכורה במה שבא אחריו, שכיון שיצא רובו בין שלם בין מחותך והם יחד במקום אחד נתקדשו למפרע. ויש חולקין ואומרים שאינו קדוש למפרע והלכך אפילו במחתך אבר אבר והניחו עד שהשלים רובו משליך לכלבים מה שיצא עד רובו ומרוב ואילך צריך קבורה²⁹.

ט. יצא שלישי ומכרו לעובד כוננים וחזר ויצא שלישי ...

קדוש ... אינו קדוש

יצא שלישי³⁰ ומכרו לגוי וחזר ויצא שלישי שני, יש אומרים³¹ הואיל ויצא רובו נתקדש למפרע גם השלישי הראשון שמכר לגוי³² וצריך קבורה. ויש אומרים³³ שאינו קדוש למפרע, וכיון שמכרו לגוי הפקיע ממנו קדושת בכורה ושוב אינו מתקדש.

י. יצא שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם ... אינו קדוש

קדוש ...

יצא שלישי³⁴ דרך דופן ושני שלישים דרך רחם, למאן דאמר נתקדש למפרע ומצרפין האחרון עם הראשון, הכא אינו קדוש דהא שלישי קמא דרך דופן יצא, ואם נצרך שלישי שני לראשון נמצא רובא קמא ליתא ברחם לפיכך לא

²⁸ חי' רע"א שם ועיי"ש מה שהקשה.

²⁹ ש"ך שם ו

³⁰ שו"ע ונו"כ שם ב

³¹ המחבר ופסק הרמב"ם שם כרב הונא דסבר דלמפרע הוא קדוש

³² היינו דמכר אותו שלישי שיצא אבל אם מכר להעובר או אבר א' ממה שבפנים מהני דאין קדוש למפרע רק מה שיצא אבל לא מה שבפנים ע' מהרש"א שכתב דמה"ט מותר להטיל מום במה שבתוכו ונעשה שותף עם עובד כוכבים ואינו קדוש כלל כנלע"ד בעזה"י. חי' רע"א שם

³³ הרמ"א מהמור בשם אביו הרא"ש וכרבה דאמר מכאן ולהבא הוא קדוש משולד רובו או בתחלה או בסוף

³⁴ שו"ע ונו"כ שם ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

נתקדש כלום. ולמאן דאמר אינו קדוש למפרע אלא מה שיצא מכאן ולהבא
יתקדש בפני עצמו, הכא קדוש, דנצרך שני שלישים האחרונים ויהיה רובו
יוצא ברחם ונתקדש³⁵.

³⁵ לבוש וש"ך שם ח ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

